

Berörda minderåriga barn, användning av termer i TakeCare - instruktion för VO Psykiatri

Innehållsförteckning

<i>Syfte med dokumentationen</i>	3
<i>Bakgrund</i>	3
<i>Vem är minderårig och när ska dokumentation göras?</i>	3
<i>Dokumentation</i>	3
<i>Dokumentation efter behandlarens bedömning</i>	4
<i>Vilka termer ska användas?</i>	4
<i>Berörda minderåriga barn</i>	4
<i>Information om berörda minderåriga barn</i>	4
<i>Insatser för berörda minderåriga barn</i>	5
<i>När ska termerna användas?</i>	5

Berörda minderåriga barn, användning av termer i TakeCare - instruktion för VO Psykiatri

Syfte med dokumentationen

- Att identifiera berörda minderåriga barn.
- Att all personal ska uppmärksamma och beakta behovet av information, råd och stöd hos berörda minderåriga barn.
- Att patientens behov av stöd i sin föräldraroll uppmärksammas. Stöd ska även ges till patienter som har minderåriga barn varaktigt boende hos sig.
- Att patienterna och berörda minderåriga barn ska erbjudas samtal med information, råd och stöd om patientens sjukdom och dess konsekvenser.

Bakgrund

Enligt 5 kap. 7 § HSL och 6 kap. 5 § andra stycket PSL ska hälso- och sjukvården och dess personal särskilt beakta ett barns behov av information, råd och stöd om barnets förälder eller någon annan vuxen som barnet varaktigt bor tillsammans med:

- har en psykisk störning eller en psykisk funktionsnedsättning
- har en allvarlig fysisk sjukdom eller skada, eller
- har ett skadligt bruk av alkohol eller annat beroendeframkallande medel eller spel om pengar, eller
- utsätter eller har utsatt barnet eller en närstående till barnet för våld eller andra övergrepp.

Detsamma gäller om barnets förälder eller någon annan vuxen som barnet varaktigt bor tillsammans med oväntat avlider.

Vem är minderårig och när ska dokumentation göras?

Med *minderårig* avses varje person under 18 år, d.v.s. detsamma som i 1 kap. 2 § socialtjänstlagen (SFS 2001:453).

Dokumentation

För följande berörda minderåriga barn ska dokumentation alltid ske:

1. Barn som patienten är vårdnadshavare till

Avser både gemensam och enskild vårdnad.

2. Hemmavarande barn som bor varaktigt i hemmet

Avser biologiska/adopterade barn, styvbarn, familjehemsplacerade barn samt andra barn som bor varaktigt i patientens hem.

3. Biologiska/adopterade barn

Avser barn oavsett om de är hemmavarande eller ej och oavsett om patienten är vårdnadshavare eller ej.

Bedömning görs utifrån om den minderårige har en relation till patienten och berörs av patientens sjukdom.

Dokumentation efter behandlarens bedömning

För följande berörda minderåriga barn ska dokumentation ske efter behandlarens bedömning och i samråd med patienten:

1. Barn som vistas eller bor tillfälligt i patientens hem

Exempel: Styvbarn som bor största delen av tiden hos den andra föräldern, men som viss tid vistas hos föräldern som bor med patienten.

2. Barn som har en relation till patienten och som berörs av patientens sjukdom, men som inte bor eller vistas i patientens hem

Exempel: Patientens syskonbarn/andra nära släktingars barn/nära vänners barn som patienten har en nära relation till och där patienten vistas mycket i barnets hem. Barn som vistas mycket i patientens hem, kan här t.ex. avse en far- eller morförälder eller annan släkting eller nära vän/anhörig till familjen.

Vilka termer ska användas?

Dessa termer omfattas:

1. Berörda minderåriga barn
2. Information om berörda minderåriga barn
3. Insatser för patienter med berörda minderåriga barn

Berörda minderåriga barn

En term där behandlaren anger om det finns berörda minderåriga (Ja/Nej/Uppgift saknas). Om behandlaren svarar Ja ska även Information om berörda minderåriga barn användas.

Information om berörda minderåriga barn

En term där ett antal informationsfält som ska fyllas i för varje aktuellt minderårigt barn (se nedan).

• **Tilltalsnamn** – fritext

• **Födelseår** - årtal, fyra siffror

• **Kön**, valbara alternativ enligt följande:

- Pojke
- Flicka
- Uppgift saknas

• **Vistas i patientens hushåll** – (uppskattad genomsnittlig tid per vecka som barnet och patienten tillbringar i samma hushåll), valbara alternativ enligt följande:

- Dagligen
- Inte dagligen men minst halva tiden
- Mindre än halva tiden
- Oregelbundet/ vid enstaka tillfällen
- Inte alls

- **Vårdnadshavare**, valbara alternativ enligt följande:
  - Patienten, enskild vårdnad
  - Patienten, gemensam vårdnad
  - Patienten ej vårdnadshavare
  - Uppgift saknas

- **Patientens relation till barnet**, valbara alternativ enligt följande;
  - Far/adoptivfar
  - Mor/adoptivmor
  - Förälders partner
  - Farförälder
  - Morförälder
  - Syskon
  - Annan släkting
  - Fosterförälder
  - Annan relation

- **Annan viktig person för barnet** – fritext

- **Insatser**, valbara alternativ enligt följande;
  - Ja, insatser har erbjudits
  - Nej, insatser har inte erbjudits
  - Uppgift saknas

- **Kommentar** – fritext

Insatser för berörda minderåriga barn

En term med valbara alternativ enligt nedan:

- Information om tillgängliga insatser för berörda minderåriga
- Samtal med patient om berörd minderårig
- Samtal med närstående om berörd minderårig
- Samtal med berörd minderårig och patient
- Samtal med berörd minderårig och närstående
- Samtal med berörd minderårig, enskilt
- Samtal i grupp med föräldrar/ närstående
- Samtal i grupp med föräldrar och berörda minderåriga
- Samtal i grupp med berörda minderåriga
- Annan insats

När ska termerna användas?

Termerna är avsedda att användas i följande situationer:

- Vid första besök av personer som:
  - har en psykisk sjukdom eller en psykisk funktionsnedsättning
  - har en allvarlig fysisk sjukdom eller skada
  - är missbrukare av alkohol eller annat beroendeframkallande medel

- Då en person som varit i kontakt med hälso- och sjukvården oväntat har avlidit.

- Vid besök på akutenheter: kontrollera om dokumentation finns och om den är aktuell. Dokumentera och ta ställning till åtgärder.
- Alltid vid inläggning inom heldygnsvården, kontrollera om dokumentation finns och om den är aktuell. Dokumentera och ta ställning till åtgärder.
- Vid övriga besök kom ihåg att uppdatera dokumentationen:
  - När familjebild, livssituation förändras
  - När misstanke föreligger att barn påverkas av patientens sjukdom.
  - När insatser för berörda minderåriga barn erbjudits/genomförts
  - Minst 1 ggr/år i samband med utvärdering av genomförd behandling/insats.
  - När misstanke finns att minderårigt barn far illa